

Egy cédrusfa Libanonból

Sokaknak tetszik Csontváry Kosztka Tivadar 1907-ben készült festménye, amelynek az utókor a Magányos cédrus címet adta. De ha csak a Csontváry által adott címet említem, nem ugrik be mindenkinek, melyik festményről is van szó. Ahhoz, hogy a festményt és elkészülésének körülményeit megértsük, sok-sok információ, adat, elemzés szükséges.

A csillagászat sokakat érdekel, de ennek az érdeklődésnek a nagyságáról a közösségi oldalak áttekintése ad csak igazi képet. Sok Facebook-, Twitter és ki tudja még milyen csoport létezik, ahol a tagok a témába vágóan beszélgetnek, osztanak meg képeket. Minden ilyen csoportnak van legalább egy adminisztrátora/moderátora, aki a tartalmat hivatott felügyelni és általában, mint alapító a csoport szabályait is lefektette. A szabályok betartása általában kötelező mindenkire nézve, amit az adminisztrátor/moderátor vagy megkövetel, vagy nem.

Mi amatőrök, többnyire a csillagászat megfigyelési részével foglalkozunk. Természetesen van, aki a távcsőépítéssel, vagy az elméleti háttér minél mélyebb megismerésével foglalkozik, de nem tudok olyanról, aki ne nézett volna távcsőbe. Az érdeklődőket is az érinti meg leginkább, amikor a távcsőbe tekintve a Hold felszínét, vagy a Szaturnusz gyűrűit megpillantják.

Jó pár olyan szakcsillagászt ismerek, akik amatőrként kezdték pályafutásukat. Mégis, mi a közös a szak- és amatőrcsillagászokban, és mi az, ami a laikusoktól megkülönbözteti őket? Az egyik legfontosabb ismérv, hogy azokat a dolgokat, amiket megfigyelnek, legyen az vizuális, vagy fotografikus, megfelelő módon dokumentálják.

Sajnos elharapódzott az a tendencia a közösségi oldalakon és másutt is, hogy mindenféle képek és megfigyelések látnak napvilágot a legalapvetőbb információk hiányában. Lehet egy csillagászattal kapcsolatos

csoportban közölt kép/megfigyelés szép és látványos, de ha nélkülözi a megfigyelt objektum megnevezését, az észlelés idejét, az eszközt, a képen végrehajtott módosításokat, akkor mit sem ér. Értékük körülbelül azzal egyenértékű, hogy XY belenézett a távcsőbe és közli, hogy „láttam”. De mit, mikor, miért, hol, hogyan? Az ilyen megfigyelések, képek akár a fantázia szüleményei is lehetnek (A képszerkesztő programokkal nem létező objektumokat is meg lehet „örökíteni”). Ezek sajnos nem észlelések!

Sokan vannak, akik álnevek mögé bújva közölnék megfigyeléseket/képeket. Ha azok valódiak, akkor nyugodtan fel lehet és kell is vállalni a nevünket. Az álnéven közzétett adatok, információk bennem mindig képtelent ébresztenek.

Legyünk magunkkal és az általunk kedvelt tudománnyal, valamint az érdeklődőkkel szemben annyira igényesek, hogy a megfigyeléseinket, képeinket a megfelelő, minél részletesebb adattartalommal, információval ellátjuk. Még akkor is, ha az már sokszor ismételt ismeret, de a csillagászat iránt kezdő érdeklődő számára mégis hasznos. Így nem csak egy fotót, vagy rajzot fogunk közzétenni, aminek a szépségében lehet csak gyönyörködni, hanem információt közlünk, ismeretet is terjesztünk. Erre pedig a mai világban nagy szükség van! Hasonlóan az Egy cédrusfa Libanonból című képhez, nem elég csak a csillagászati objektum nevét, hanem legalább a főbb paramétereit (méret, fényesség stb.), a kép készítésének az adatait és ha van rá kapacitásunk, némi háttérinformációt, személyes benyomást leírni, megosztani. Ezek a pluszok sokkal kevesebb időt vesznek igénybe, mint az elkészült észlelés (rajz, leírás, kép) manipulálása, ráadásul mind magunk, mind a közösség számára hasznosak, épülésünket szolgálják.

Nagy Mélykúti Ákos